

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।
వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

॥ శ్రీరంగనాథపాదుకాసహస్రం ॥

॥ బహురత్నపద్ధతిః షో డశీ ॥

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan of śrīraṅgam

*This was typeset using L^AT_EX, Itrans, and the **Tikanna** font.

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంత మహాదేశికాయ నమః

॥ బహురత్నపద్ధతిః షో డశీ ॥

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

ముఖబాహూరుపాదేభ్యో వర్ణాన్ సృష్టవతః ప్రభోః ।

ప్రపద్యే పాదుకాం రత్నైర్వ్యక్తవర్ణవ్యవస్థితీం ॥ 16.1 ॥

మణిభిః సితరక్తపీతకృష్ణైర్భవతీ కాంచనపాదుకే! విచిత్రా ।

యుగభేదవికల్పితం మురారేః యుగపద్ధర్మయతీవ వర్ణభేదం ॥ 16.2 ॥

నవరత్నవిచిత్రితా మురారేః పదయోస్త్యం మణిపాదుకే! విభాసి ।

నవఖండవతీ వసుంధరేవ ప్రణయాజ్ఞన్మృభువం సమాశ్రయంతీ ॥ 16.3 ॥

సహసా వినివేద్య సాపరాధాన్

త్వదధీనస్వపదే ముకుందపాదే ।

అరుణోపలసక్తమౌక్తికశ్రీః

స్మయమానేవ విభాసి పాదుకే! త్వం ॥ 16.4 ॥

బహురత్నసముద్భవం మయాఖం

తవ మన్యే మణిపాదుకే! మురారేః ।

చరణోపగతం మయూరపింఛం

మకుటారోహణసాహసం ప్రమార్ష్యం ॥ 16.5 ॥

ప్రభయా హరినీలమౌక్తికానాం

వికసంత్యా దిశసీవ పాదుకే! త్వం ।

మధుభిచ్ఛరణారవిందలక్ష్మ్యః

స్రజమిందీవరపుండరీకబద్ధాం ॥ 16.6 ॥

తవ మాధవపాదుకే! మణీనాం ప్రభయా దేవి! సితాసితారుణానాం।
వహతే గిరిశస్య మౌళిగంగా కుముదేందీవరపద్మకాననాని॥ 16.7॥

పృథగ్విధానాం ద్యుతిభిర్మణీనాం
త్వాం పాదుకే! లోహితశుక్లకృష్ణాం।
విహారహేతోరిహ రంగభర్తుః
పాదానుషక్తాం ప్రకృతిం ప్రతీమః॥ 16.8॥

తమాలనీలద్యుతిమింద్రనీలైః
ముక్తానువిద్ధాం మణిపాదుకే! త్వాం।
అవైమి రంగేశ్వరకాంతిసింధోః
వేలామవిశ్రాంతగతాగతార్హాం॥ 16.9॥

అవైమి రంగేశ్వరపాదుకాభ్యాం
అకాలకాల్యం విభవం విధాతుం।
వజ్రేంద్రనీలవ్యపదేశదృశ్యం
బందీకృతం నూనమహస్త్రియామం॥ 16.10॥

పదస్య గోష్ఠీ భవతీ మురారేః
మణిస్పృశా మౌక్తికరత్నభాసా।
అంతర్దృశం సాంజనయా మునీనాం
అనక్తి కర్పూరశలాకయేవ॥ 16.11॥

ముక్తామయూఖప్రకరైః సుభద్రా
కృష్ణా మహేంద్రోపలరశ్మిజాలైః।
మాన్యా మురారేర్మణిపాదుకే! త్వాం
విహారయుక్తా విజయం వృణోషి॥ 16.12॥

విచిత్రవర్ణాం మణిపాదుకే! త్వాం
ఛందోమయాం సామనిబద్ధగీతిం।

మునీంద్రజుష్టాం ద్విపదాం మురారేః

ప్రత్యాయికాం కాంచిదృచం ప్రతీమః॥ 16.13 ॥

ప్రసేదుషీ గోత్రభిదః ప్రణామైః పుష్టాసి రంగేశ్వరపాదుకే! త్వం।

మణిప్రభాసంవలనాపదేశాత్ ప్రాయస్తద్గర్హాణి శరాసనాని॥ 16.14 ॥

శోణాశ్మనాం తవ హరిన్మణిరశ్మిభిన్నం

బాలాతపం బలివిమర్దనపాదరక్షే! ।

శ్యామీకృతం శుకశకుంతగణప్రవేశాత్

శంకే సతాం కిమపి శాలివనం విపక్వం॥ 16.15 ॥

సంభిద్యమానమణివిద్రుమమౌక్తికశ్రీః

సైరంధ్రికేవ భవతీ మణిపాదరక్షే! ।

ప్రస్తా తి రంగనృపతేశ్చరణారవిందే

కస్తూరికాఘుస్యణచందనపంకచర్పాం॥ 16.16 ॥

ఆతన్వతీమసురమర్దనపాదరక్షే!

శుద్ధాంతపక్ష్మకదృశాం మదనేంద్రజాలం।

వైహారికీం వివిధరత్నమయూఖలక్షాత్

మనేః సముద్వహసి మోహనపింఛికాం త్వం॥ 16.17 ॥

రత్నైర్వ్యవస్థితసితాసితశోణవర్జైః

ఆలోకవద్భిరజహత్ శ్రుతిసన్నికర్షైః।

ద్రష్టుం ముకుందచరణావనిమేషదృశ్యైః

సందృశ్యసే జనని! సంభృతనేత్రపంక్తిః॥ 16.18 ॥

గారుత్మతాంతరితమౌక్తికపంక్తిలక్ష్యాత్

దూర్వామధూకరచితం దురితోపశాంత్యైః।

మాతః! స్వయం వహసి ముగ్ధధియాం ప్రజానాం

మంగళ్యమాల్యమివ మాధవపాదుకే! త్వం॥ 16.19 ॥

రంగాధిరాజపదరక్షిణి! రాజతే తే
 వజ్రోపసంఘటితమౌక్తికవిద్రుమశ్రీః |
 సక్తా చిరం మనసి సంయమినాం నివాసాత్
 సూర్యేందువహ్నిమయమండలవాసనేవ || 16.20 ||

ఆసక్తవాసవశిలాశకలాస్తద్వదీయాః
 పద్మాసహాయపదరక్షిణి! పద్మరాగాః |
 ప్రత్యక్షయంతి కమపి భ్రమరాభిలీనం
 పాదారవిందమకరందరసప్రవాహం || 16.21 ||

అంతఃపురాణి సమయేష్వభిగంతుమేకా
 రంగేశితుర^{జ్ఞ} పయసీవ పదావని! త్వం |
 ముక్తాంశుజాలమిళనాద్రుచిరైః ప్రవాళైః
 బింబాధరం స్మితవిశేషయుతం ప్రియాణాం || 16.22 ||

రంగేశ్వరస్య మృగయోశ్చరణావసక్తాం
 రక్షఃకపింద్రమకుటేషు నివేశయోగ్యాం |
 మన్యే పదావని! నిబద్ధవిచిత్రరత్నాం
 మాయామృగస్య రచితామివ చర్మణా త్వాం || 16.23 ||

బధ్నాసి రంగపతివిభ్రమపాదుకే! త్వం
 మాయాకిరాతమకుటే నవబర్హమాలాం |
 ఆకృష్టవాసవధనుశ్శకలైర్మణీనాం
 అన్యోన్యసంఘటితకర్పూరితైర్మయాళైః || 16.24 ||

అన్యోన్యబంధురహరిన్మణిపద్మరాగా
 రంగేశ్వరస్య చరణావని! రాజనే త్వం |
 ఆత్మోపమానవిభవాచ్చరితార్థయంతీ
 శైలాత్మజాగిరిశయోరివ మూర్తిమేకాం || 16.25 ||

తాపత్రయప్రశమనాయ సమాశ్రితానాం
 సందర్శితారుణసితాసితరత్నపంక్తిః |
 పుష్టాసి రంగన్యపతేర్మణిపాదుకే! త్వం
 ప్రాయః సరోజకుముదోత్పలకాననాని || 16.26 ||

దేహద్యుతిం ప్రకటయంతి మహేంద్రనీలాః
 శౌరేః పదాంబుజరుచిం తవ పద్మరాగాః |
 అన్యోన్యలబ్ధపరభాగతయా త్వమీషాం
 ఆభాతి కాంతిరపరా మణిపాదరక్షే! || 16.27 ||

ఆకీర్ణమౌక్తికహరిన్మణిపద్మరాగాం
 అంభోజలోచనపదావని! భావయే త్వాం |
 తత్పాదవిశ్రమజుషాం శ్రుతిసుందరీణాం
 వర్ణోపధానమివ మౌళినివేశయోగ్యం || 16.28 ||

ఆసన్నవాసవశిలాశకలాస్త్వదీయాః
 పద్మేక్షణస్య పదరక్షిణి! పద్మరాగాః |
 సంభావయంతి సమయే క్వచిదుష్ణభానోః
 సద్యః ప్రసూతయమునాసుభగామవస్థాం || 16.29 ||

ముక్తేంద్రనీలమణిభిర్విహితే భవత్యాః
 పంక్తి దృఢే పరమపూరుషపాదరక్షే! |
 మన్యే సమాశ్రితజనస్య తవానుభావాత్
 ఉన్మోచితే సుకృతదుష్కృతశృంఖలే ద్వే || 16.30 ||

ఉద్గీర్ణగాఢతమసో హరినీలభంగాః
 తారావిశేషరుచిరాణి చ మౌక్తికాని |
 త్వత్సంగమాత్ సరసిజేక్షణపాదరక్షే!
 సంయోజయంతి నిశయా భవమౌళిచంద్రం || 16.31 ||

విష్ణోః పదేన ఘటితా మణిపాదుకే! త్వం
 వ్యక్తేంద్రనీలరుచిరుజ్జ్వలమౌక్తికశ్రీః |
 కాలేషు దీవ్యసి మరుద్భిరుదీర్యమాణా
 కాదంబినీవ పరితః స్ఫుటవారిబిందుః || 16.32 ||

భాసా స్వయా భగవతో మణిపాదరక్షే!
 ముక్తాన్వితా మరతకోపలపద్ధతిస్తే |
 నిత్యావగాహనసహం సకలస్య జంతోః
 గంగాన్వితం జనయతీవ సముద్రమన్యం || 16.33 ||

సూర్యాత్మజా హరిశిలామణిపంక్తిలక్ష్మ్యాత్
 త్వాం నిత్యమాశ్రితవతీ మణిపాదరక్షే! |
 ఆదౌ జనార్దనపదే క్షణమాత్రలగ్నం
 ఆసన్నమౌక్తికరుచా హసతీవ గంగాం || 16.34 ||

పర్యంతసన్న్వతీభాసురపద్మరాగాః
 పద్మోదరభ్రమరకాంతిముషస్త్యదీయాః |
 త్వత్సంశ్రయేణ చరణావని! శక్రనీలాః
 పీతాంబరేణ పురుషేణ తులాం లభంతే || 16.35 ||

శంకే పదావని! సదా పరిచిన్వతీ త్వం
 రంగేశితుశ్చరణపంకజసౌకుమార్యం |
 అగ్రే మహోభిరరుణోపలమౌక్తికానాం
 ప్రాజ్యాయం వినిక్షిపసి పల్లవపుష్పపంక్తిం || 16.36 ||

నిర్గచ్ఛతా చరణరక్షిణి! నీయమానా
 రంగేశ్వరేణ భవతీ రణదీక్షితేన |
 సూతే సురారిసుభతీనయనాంబుజానాం
 జ్యోత్స్నం నిశామివ సితాసితరత్నభాసా || 16.37 ||

మరకతహారితాంగీ మేదురా పద్మరాగైః
 అభినవజలబిందువ్యక్తముక్తాఫలశ్రీః |
 కలయసి పదరక్షే! కృష్ణమేఘప్రచారాత్
 కనకసరిదనూపే శాద్వలం సేంద్రకోపం || 16.38 ||

విరచితసురసింధోః విష్ణుపాదారవిందాత్
 సమధికమనుభావం పాదుకే! దర్శయంతీ |
 వలభిదుపలముక్తాపద్మరాగప్రకాశైః
 పరిణమయసి నూనం ప్రాప్తశోణం ప్రయాగం || 16.39 ||

వివిధమణిమయాఞ్చైర్వ్యక్తపక్షాం విచిత్రైః
 జలనిధిదుహితుస్తావం వేద్మీ లీలాచకోరీం |
 అనిశమవికలానాం పాదుకే! రంగభర్తుః
 చరణనఖమణీనాం చంద్రికామాపిబంతీం || 16.40 ||

చరణకమలసేవాసంగినాం రంగభర్తుః
 వినయగరిమభాజాం వర్జితైరాతపత్రైః |
 పునరపి పదరక్షే! పుష్యసి త్వం సురాణాం
 బహువిధమణికాంత్యా బర్హిపింఛాతపత్రం || 16.41 ||

మరకతరుచిపత్రా మౌక్తికస్మేరపుష్పా
 స్ఫుటకిసలయశోభా భాసురైః పద్మరాగైః |
 ఫలమఖిలముదారా రంగనాథస్య పాదే
 కలయసి భవతీ నః కల్పవల్లీవ కాచిత్ || 16.42 ||

బహుమణిరుచిరాంగీం రంగనాథస్య పాదాత్
 నిజశిరసి గిరీశో నిక్షిపన్ పాదుకే! త్వాం |
 స్మరతి లళితమంతర్లాళనీయం భవాన్యాః
 తరళఘనకలాపం షణ్ముఖస్యౌపవాహ్యం || 16.43 ||

వివిధమణిసముత్థైః వ్యక్తమాపాదయంతీం
 దివసరజనిసంధ్యాయౌ గపద్యం మయాఘైః |
 ఉపనిషదుపగీతాం పాదుకే! రంగిణస్తాం
 అఘటితఘటనార్థాం శక్తిమాలోచయామః || 16.44 ||

సకలమిదమవంధ్యే శాసనే స్థాపయంతీ
 మురమథనపదస్థా మౌక్తికాదిప్రకారా |
 ప్రకటయసి విశుద్ధశ్యామరక్తాదిరూపాన్
 ఫలపరిణతిభేదాన్ ప్రాణినాం పాదుకే! త్వం || 16.45 ||

ప్రదిశతి ముదమక్షోః పాదుకే! దేహభాజాం
 శతమఖమణిపంక్తిః శార్ంగిణస్తుల్యవర్ణా |
 పరిసరనిహితైస్తే పద్మరాగప్రదీపైః
 ఘనతరపరిణధ్ధా కజ్జళశ్యామికేవ || 16.46 ||

కలయాపి హానిరహితేషు సదా
 తవ మౌక్తికేషు పరితః ప్రథతే |
 ఉపరజ్యమానహరిణాంకతులా
 హరిపాదుకే! హరిశిలామహసా || 16.47 ||

మరకతపత్రళా రుచిరవిద్రుమపల్లవితా
 పృథుతరమౌక్తికస్తబకితా నిగమైః సురభిః |
 ఉపవనదేవతేవ చరణావని! రంగపతేః
 అభిలషతో విహారమభిగమ్య పదం స్పృశసి || 16.48 ||

సదోత్తుంగే రంగక్షితిరమణపాదప్రణయిని!
 త్వదాలోకే తత్తన్మణికిరణసంభేదకలుషే |
 ప్రతిస్రోతోవృత్త్యా ప్రథితరుచిభేదం న సహతే
 నవాంభస్సాచ్ఛంద్యం నమదమరకోటీరమకరః || 16.49 ||

జనయసి పదావని! త్వం ముక్తాశోణమణిశక్రనీలరుచా |
నఖరుచినంత తిరుచిరాం నందకనిస్త్రింశసంపదం శౌరేః || 16.50 ||

|| ఇతి శ్రీపాదుకాసహస్రే బహురత్నపద్ధతిః షో డశి ||

కవితార్కికసింహాయ కల్యాణగుణశాలినే |
శ్రీమతే వేంకటేశాయ వేదాంత గురవే నమః ||